

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anșuri:
In Viena: M. Duka, Hansrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dammeyer, In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; In
București: Agence Havas, Su-
cursale de Roumanie; In Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o colună 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruți în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 283.

Brașov, Vineri, 22 Decembrie

1895.

Lămurire la „Lămuriri”.

I.

Brașov, 21 Decembrie v.

„E vechi și bine bătut drumul în care umblăm” — exclamă autorul articolului „Lămuriri”, din „Tribuna”, ce l’am reprodus în numărul nostru de ieri.

Cei ce au urmărit cu atențiune activitatea „Tribunei” din Sibiu dela 1884, anul înființării ei, și până ađi vor trebui să dea dreptate amintitului autor întru cât privesce vechimea, vor trebui însă de altă parte să constate, că ea în acești doi-spre-zece ani, n’a umblat în tot-deuna pe drumul „cel vechi și bine bătut” de primul ei director Ioan Slavici, că a fost un timp când a umblat și pe alte drumuri, séu cel puțin s’a străduit să producă *aparența*, că nu mai umblă pe drumul cel vechi.

Acastă abatere, reală ori și numai fictivă, dela drumul bătut în cei cinci ani ai direcțiunii lui Slavici, i-a fost impusă „Tribunei” de necesitate séu, ca să vorbim cu terminii usitate de ea, de „sêmțământ public” al Românilor, pe care acea direcțiune îl revoltase deja în primii doi ani ai debutării sale.

În anii aceștia 1884 și 1885 se petrecuseră evenimente estra-ordinare ca serbarea centenariului lui Horia, răspândirea de peste munți a cunoscutului „manifest cu litere roșii” și espulsarea din România a Ardelenilor bănuți ca urzitori ai manifestului.

Fată de aceste evenimente, directorul de atunci al „Tribunei”, — ne spun „Lămuririle” ei de ađi — „*primise însărcinarea de a combate ori-și-ce mișcare compromițătoare pentru poporul român*”.

Cum s’a degajat el de „însărcinarea” și de „angajamentul” séu scim prea bine cu toții și n’am voi să mai resuscităm ađi acest capitol

trist și rușinător din istoria presei române de dincóce de Carpați, decât nu ni-ar constringe la acesta tendința și spiritul ce se manifestă în articolul, despre care vorbim.

Din articolul „Lămuriri” resuflă același spirit clevetitor și denunțiator, ce caracterisează așa de mult povestirile politice ale vechiului director al „Tribunei”. Mai mult, mer-sul ideilor acestui articol este de tot identic cu cel desfășurat înainte cu zece ani într’un articol, ce l’a scris densusul tot în „Tribuna” (nr. 285 dela 2 (14) Decembrie), în care se silesce a-și justifica, conduita de atunci, în fața invinuirilor ridicate de „sîmțimentul public” al Românilor ardeleni de dincóce și de dincolo. Până și cuvintele și frazele tolosite sunt aproape aceleași.

Și atunci, în Decembrie 1885, „Tribuna” se jăluia, că prin aceea, că „n’a aprobat silințele” emigrațiilor ardeleni din România „de-a influința politica țării în sens antimaghiar” s’a pus în conflict „cu unii dintre frații noștri emigrați în România, ba și cu o parte a publicului nostru de aici” și scria:

„Ne-a părut foarte rău de acesta, dér nu ne putem abate dela programul nostru, în care am luat angajamentul de-a combate pe toți cei ce ar voi să propage între Români tendințe, cari compromit buna reputațiune a poporului român. *Er reflectarea la ajutorul unui stat vecin trădează o asemenea tendință*” ș. a.

Și atunci scria „Tribuna”, că ea se va nisul a ne împăca cu Maghiarii... „pe cari forța împrejurărilor îi va sili să caute prietenia noastră și să și-o câștige cu prețul cuvenit”... ér decât nu va isbuti politica ei, „atunci să vină la rënd aceia, cari susțin, că rău a pornit, când stăruie asupra ordinii legale” și cari „vor să respingă violența prin violență”.

Deosebirea între atunci și acum este numai, că în articolul „Lămuriri” nu se mai vorbește de emi-

grații ardeleni din România — pôte pentru-că și autorul cu prietenii săi se află acum între ei — ci de acei „*omeni politici din România*”, cari astăzi, ca și la 1885, ar încuragia „mișcarea irredentistă”, ori s’ar sili „să dea mișcării naționale un caracter filo-rusesc”, ar asmuța mereu pe Români „ca să părăsescă tere-nul legal” și ar voi să împingă pe „cei ce pörtă ađi sarcina de redactori ai „Tribunei”, la „enunțiațiunii nesocotite.”

Deosebirea de atunci, și de acum mai este, că autorul „Lămuririlor” nu se mărginesce de-a feri pe frații noștri din România de „in-riurințele rusesci”, declarându-i pe toți căți nu aprobă atitudinea celor dela „Tribuna” de unelte muscălesci, ci merge până a susține, că toți acei membri ai partidului nostru național, cari nu s’au împărțășit și nu se împărțășesc de susținerea „Tribunei”, sunt nisce nemernici, cari vor să „împingă pe Români spre Rusia” și se provóce astfel „estrema rigóre” a guvernului ungu-resc.

Ridiculositatea afirmărilor și a ideilor desfășurate de autorul „Lămuririlor” ne dispensează a mai intra în meritul acestor miserabile clevetiri. Rămâne însă o întrebare deschisă, care nu pôte rămâne fără de răspuns și adecă: ce noimă și ce scop pot avé articuli de felul acestuia în nisce momente atâta de critice, ca acele, prin care trecem ađi noi Români asupriți?

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Decembrie.

Din incidentul intrării în anul milenar, mai mulți dintre arhierii catolici au publicat nisce „pastorale milenare”, cari erî în ziua de anul nou, s’au cetit credincioșilor prin bisericile catolice. Astfel de pastorale au publicat: primatul Vaszary, cardinalul Schlauch, episcopii: Zalka din

Györ, Constantin Schuster din Vaț, Csaszka din Calocsa, Dessewffy din Cianad., Metropolitul Samassa din Agria etc. În fiă-oare dintre pastorale se accentuează mai ales caracterul creștinesc al statului și se pledază pentru susținerea integră a acestui caracter. Mai interesantă pentru noi însă este pastorală episcopului Schuster dela Vaț, care pledază pentru *armonica convețuire cu naționalitățile*, terminându-și pastorală cu următoarele cuvinte: „În decursul timpurilor, împutinându-ne noi prin résbóiele cele ne-numerate, am primit ca frați ai noștri și naționalități streine, ba am trăit în pace și cu frații noștri de altă religie. După invetătura lui Christos, *să practicăm și de aici înainte iubirea de-apropelui*, dér să nu redăm din credința noastră nici un fir de păr”.

Cu 1 Octomvre 1896 va intra în vi-góre o nouă reformă la honvețime. Până acuma adecă, din motive financiare, soldații honveți în cea mai mare parte nu serviau activi doi ani, ci numai 1½ ani. Dela terminul amintit mai sus însă toți soldații-honveți fără *escepțiune* vor trebui să servescă activi doi ani.

Diarele din Roma confirmă, că monarhul nostru a trimis Papei un present scump de Crăciun, însoțit de o gratulațiune în scris. Papa a răspuns imediat cu o asemenea scrisóre, rugând pe Majestatea Sa să restabilească *vechile bune relațiuni* cu Vaticanul. În urma acesta elahăeri a și plecat ambasadorul conte Reverera la Roma la postul séu, de unde, cum scim, fusese rechemat înainte cu două luni din cauza stărilor încordate ce se iviseră atunci între curtea austriacă și între Vatican.

Din Bucovina.

Polonii și visul lor — Polonisarea Bucovinei. — Cine-i vina: boerii, consistoriul și guvernul. — Rutenii pionirii Polonilor. — Două studii din visul Polonilor realizate. — Deputatul I. Zurcan se plânge contra guvernului, boerii tac. — Preoțimea Siretului are să le răsplătescă.

— 29 Decembrie 1895.

Polonii ca și Maghiarii, aceste două națiuni se poreclesc cavaleresci și nobile,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Liturghia morților.

În cele următoare voesc să vă spun istoriára pe care mi-a povestit-o într’o di crășnicul din St. Eulalia, în Neuville-d’Aumont, la o sticlă de vin, în grădina restaurantului „La calul alb”:

Răposatul meu tată (adecă al crășnicului) fusese în viața sa îngropător. El avea un naturel vesel, ceea ce fără indoială corăspundea meseriei sale, de-órece s’a observat, că ómenii, cari munesc prin țintirime, au tot-deuna o fire mai vióie și mai vorbăreță. Mórtea pentru ei nu e vr’o grozăvenie și nici nu se gândesc la ea. Eu merg în mieđ de nópte în țintirim cu aceeași liniște ca și la „Calul alb”, ér deoă întelnesc din întâmplare vr’o stafă, nu mă neliniștesc nici decât, de-órece imi cuget, că aceea își va vedea de treburile sale întocmai ca mine de-ale mele.

Eu cunosc temeinic obiceiurile morților și caracterul lor și pot în privința acésta mai mult sci decât preoții. Deoă e-ași istorisi lor tóte câte le-am văđut, ar

rămânea nemișt. Dér nu fiă-care adevér e bine a-l spune, și chiar tatăl meu, oare în cursul vieții sale povestea bucuos istorióre, n’a povestit nici a suta parte din câte a sciut de fapt. Din contră el repeta adeseori aceeași poveste, și după cât sci, densusul a povestit aventura Caterinei Fontaine cel puțin de o sută de ori. Caterina Fontaine era o fecióră bătrână, pe care o cunoscuse tatăl meu deja din copilăria sa; dér nici nu m’aș mira, decât în ținutul nostru și cei mai bătrâni ómenii și-ar aduce aminte, că au auđit despre ea, căci era foarte cunoscută și se bucura de cel mai bun nume, deși era sêracă.

Dênsa locuia în colțul străđii călugărițelor, în micul turn, pe care-l mai puteți vedea și astăzi, și care e rămășița unui edificiu semiruinat, ce dá în grădina Ursulinelor.

Pe acest turnuleț se află figuri și inscripțiuni pe jumătate șterse. Răposatul preot din St. Eulalia, prea veneratul domn Levasseur ne asigura, că acesta în limba latină ar însemna: „Iubirea e mai tare decât mórtea”. „Firesce, aici e de a-se întelege iubirea lui D-đeu”, adăoga el.

Caterina Fontaine locuia singură în acésta locuință mititică. Dênsa făcea dantele, căci trebuie să scii, că dantelele ținu-țurilor noastre erau odinórá foarte vestite. Nimeni nu-i cunoscuse nici părinții, nici vr’o rudeniă. Ómenii își spuneau, că dênsa la 18 ani ar fi iubit pe tinêrul cavalier d’Anmont-Cléry și s’ar fi logodit în taină cu el. Dér avuți nu voiau să soia nimic despre acésta și o declarau de poveste, care a fost numai năsoocită, de-órece Caterina Fontaine parea mai mult o dómna, decât o lucrătoare, și apoi sub pletele-i cărunte se mai puteau observa urmele unei frum-seți de odinórá, i era veóinic tristă și purta la deget un inel, pe care era gravate două mâni, cari se împreună spre eternă legătură, după cum se obicnuia în vremile vechi între logodiți.

Vei afla îndată, cât adevér conținea acest lucru.

Caterina Fontaine trăia foarte evlavios. Dênsa mergea cu zel la biserică și venia în fiă-oare diminêță, la 6 óre la St. Eulalia, spre a asista la o liturghie, or-cum ar fi fost vremea.

Intr’o nópte de Decembrie, pe când

dormia Catarina în camera sa, fú de-odată trezită de sunetele clopotelor și de-óce nu se indoi, că se sună de cea dintăiu liturghie, se îmbracă repede și o porni pe stradă, unde era încă atât de întunec, încât nu se putea vedea nici o casă. Dér Caterina Fontaine, care cunoscuse fiă-care petró pe care-și punea piciorul, și care s’ar fi putut duce cu ochii închiși la biserică, ajunsese fără greutate în colțul străđilor călugărițelor și a preoților, acolo, unde se ridică casa de lemn, care are un frontispiciu sculptat. Când sosi dênsa la acest loc, văđu, că uile bisericei sunt deschise și că sfântul loc strălucia în lumină. Dér ea nu recunoscu pe nimeni din cei de față și văđu cu uimire, că toți acești ómenii erau îmbrăcați în catifea cusută cu fire de aur și purtau pene pe pălării și spade la șolduri, întocmai ca’n vremile de mai înainte. Se aflau aici domni, cari purtau bastóne mari cu nasturi considerabili de aur, și dame, cari aveau pe cap un bonet c’uu diadem de diamante. Cavalerii din timpul lui Ludovic sântul, întindeau mâna damelor, cari își ascundeau îndêr-patul evantaiului față lor sulimentă, din care

pe când purtarea lor nu este de fel nobilă. Purtarea Maghiarilor cu celelalte națiuni din Ungaria o cunoște lumea. Vine acuma rândul ca și Polonii să fie demascați. Nu-ți vine a crede, că aceste două națiuni odată impilate implorau ajutorul Europei și jurau a fi pionirii libertății în Orient. Ele însă nu și-au ținut promisiunea.

Să vedem ce fac Polonii!

Visul fiă-cărui Polon s'erac său avut este o Poloniă întinsă dela mare până la mare. Așa sună și cântecul lor de libertate. Rebeliunea este înăscută Polonilor, istoria ne probază. N'au un ban în pungă, d'er să fălesc a avé onóre, așa li-i d'icala. Rebelii proscriși la 1863, ađi au ajuns a ocupa posturi înalte în statul austriac, ei carl odată erau justificați în *efigie*. Polonul, aruncat de sörte în America său în ocele Siberiei, móre pe buze cu dorul: *Polonia mare*. Toți lucră de a-și vedé visul cu ochii, și de móre nevédându-l își blastemă sörtea.

În Galiția Polonii au isgonit limba germană din școalele medie și Polonii tineri nu mai sciu germănesce, nutresc o ură în contra a tot ce este german, — ca mäne în camera imperială din Viena deputații lor numai polăcesce vor vorbi! Aceste tóte se fac sub ochii și sub scutul Austriei și 'n detrimentul ei, și nu ni-ar impotra pe noi Bucovinenii, decât polonisarea n'ar trece cu trenul dela Napolocăuți în Bucovina.

Odată venia ea prin mazurii, ce-i aduceau boerii noștri români, ca să fiă servitorii pe la velnițe. Mazurii sunt bunii servitorii la boi, se pricep de minune unii cu alții avénd și mazurii și boii tot aceeași dorință, mănca cât mai mult spre a-se îngrășa. Boerii au pus boii la îngrășare sau adus pe mazuri în țără. Boii i-au dus pe piața Vienei, și i-au vëndut, banii i-au pierdut în cărți, moșia a întrat pe mâni străine, ér mazurii ni-au rēmas cuiu străin în țără, și se 'ngrașă mereu, și nimeni nu se'ndură să-i ducă unde-va spre vëndare, căci Bucovina-i țără dulce, cine viue nu se duce. Boerii noștri — D-đeu să-i erte — ni i-au adus, și de-atuncea vin și vin de ne-au cútropit moșia dela Nistru până la Prut. Ei vin acuma singuri, nu-i mai aduce nimeni, au dat de miere și-au rutenisat sate întregi, carl ađi numai după terminațiunea lor în „uși“ probază c'au fost ore când române. O! de s'ar scula vechii coloni de-ai lui Ștefan li-ar da o pornelă ca lui Albrecht și *slachtei* polone în pădurea Cozminului.

Consistoriul ortodox român de pe atunci în bunătatea sa cunoscută pentru tot ce-i galițian și rusesc, primi în seminarul din Cernăuți galițienii uniți sub cuvânt, că mazurilor le trebuie popi, carl să grohăseoa. Și-au făcut pomana Hacman și aceea, carl, deș'erau Români, n'au căutat să strice opera lui Hacman; ci și-au căutat căpătuirea nepoților.

Guvernul sub masca dreptății a protejat și el rutenisarea. Popii romano-cato-

se puteau zări numai tēemplele pudrate și plastrul frumșetii.

Și tóte mergeau la locurile lor fără de nici o larmă, fără a se ađi, când pășiau încóce și încólo, rēsunetul pașilor său fișăitul rochilor lor. Salele laterale erau ticsite de o mulțime de artiști tineri în mantaluțe surii, pantaloni până'n genunchi și ciorapi albi; acești tineri țineau îmbrățișate de talie copile frumoșe. Și lângă căldărușele cu apă sfințită steteau țărance în rocuțe roșii și pieptare negrii, în vreme ce tăcâii erau inapoia lor și învêrtindu-și palăria între degete, priviau cu ochi mari înlăuntru. Tóte aceste fețe tăcute păreau a fi impietrite și cuprinse de același gând trist și dulce.

Caterina Fontaine ingenunchiă pe locul ei obișnuit și vėđu pe preot pășind cu doi ministranți la altar, d'er nu recunoscu nici pe preot nici pe servitorii.

Liturghia începú.

(Va urma.)

lioi și greco-catolici ruteni, carl vin în țără, se recrutează din cei mai fanatici farisei, și drept rēsplată anii petrecuți în prozelitism în Bucovina li-se calculă ca ani de rebel în țără sēlbateoilor. Ca să le facă trailul ușor le îndópă punga cu liturghii bine plătite de prin Galiția, ba și din Germania din provincia *Posen* vin bănișori ca să adurmece suflute și să le scape de peire. Popii popistași sunt pe la orașe. Aici prin catecheții lor — unii au vină'n cóce — fac că de dragul lor multe copile se deprind cu limba polonă, căci catecheții le învătă și din germane se fac polone. Predică prin biserică polăcesce și cu timpul Germanii se deprind cu limba dela *Sambor* și orașele de-a rândul devin polone. Mai vin și câte-va familii de funcționari aduși din Galiția ca să fericescă țără împreună cu servitorii de pe la gări. Totul se importă din Galiția și servitor și funcționar ér poporul român se scóte pe strade.

De prin orașe îl alungă Polonii, dela sate mazurii îl fac rutén. Și curioși sunt Polonii și greu de priceput. În Galiția nu sufer suflare ruténă: îi nimicesc cu foc și apă, mai tare cu alegerile în Dieta țării din Lemberg, ei merg și se plâng la împératul, d'er nu sunt ascultați, căci Polonii nu voesc.

Așa se face în Galiția! În Bucovina contrarul: aici Rutenii sunt protejați de Poloni. Pe sama Rutenilor au rēmas satele române să fiă rutenisate prin școlă. Și se fac școli rutene prin sate pe un cap, tot școli de câte 2—4 clase, ca să probeze lumii înțelepciunea ruténă. Românii au școli ca vai de dēnșii, și cât se învătă în ele voi spune în curénd. Rutenii au de-a rutenisa, Polonii îi protejază, căci sunt funcționari împératesoi și au jurat credință pentru ca apoi să impile pe Români. Probe ni dau destule „Gazeta Bucovinei“ și „Deșteptarea“ din Cernăuți, și cu tóte acestea vaetul de mörte al Românilor nu'l aude nimeni. Impératul e departe și sfinții te belesc, c'oută dreptate, când Rutenii și Polonii din Bucovina lucră contra Românilor.

Rutenii sunt pionirii Polonilor, au de-a ruteniza țără s'o facă mai accesibilă pentru tot ce este polon. Spre acest scop se vor lăpăda de confesiunea ortodoxă orientală și se vor face greco-catolici. S'au și făcut începuturi bune, cazul din Rarancea este dovadă destul de eclatantă. Și consistoriul de dragul unui archimandrit, care era nēm cu parochul din Rarancea, n'a vrut să pricépă și-a favorisat unia.

Când vor rutenisa țără întregă — și acesta merge cu pași gigantici — și vor scrie suflutele la biserică catolică, atunci Polonii își vor vedé visul cu ochii și — n'or voi să scie de Ruteni, ci-i vor persecuta ca și 'n Galiția pentru bunele servicii ce-au adus causei polone.

Așa a fost óre-când și 'n Polonia. Plebea, mazurii erau ortodoci orientali, i-au înstrăinat în secolul al 17-lea dela biserică ortodoxă din Constantinopol, și ađi nu mai vréu să scie de ei. Analog are să fiă și în Bucovina. Două vise ale Polonilor, rutenisarea și unirea s'au început, grija lor este de-a fi îndeplinită.

Că așa curg lucrurile deputatul I. Zuroan a arătat în ședința 439, a camerei imperiale sesiunea XI din 10 Dec. 1895 protocolul stenografic pag. 21985—21993 despre care s'a și scris în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 275 și 276 a. c. sub titlul „Dreptatea în Bucovina“. El veteranul archipresviter mitrofor a vorbit, și care din boerii noștri i-a secundat? Au tăcut cu toții ca pescii, mai ales însă în ședința din 11 Dec. 1895, când președintele Camerei i-a detras cuvântul se uita Zuroan óre n'ar afla vre-un deputat român din Bucovina în Cameră. Erau și tăceau! Amară i-a fost decepțiunea lui Zuroan, când vėđu, că ai săi tac. Ce să le faci, deputații noștri boeri de nēm nu se pot strica cu boerii străini de dragul mojișilor plouați. Lasă popa să vorbescă, noi vom tăcé. Nația are apă de beut și aer de respirat pentru care avem să-i dăm bir, să plătescă, și ca nu cum-va să d'ică lumea, că n'avem gură noi deputați români din nēm boeresc, am vor-

bit despre ferestrele sparte din Iștenșegits, un sat maghiar, cum d'ice „Gazeta Bucovinei“ — ea să probăm Maghiarilor că și noi îi avem dragi, și le dorim binele, ca mai ușor să sugrume pe Români din Ungaria.

Bravo! Multă înțelepciune, numai una nu pricep că n'am vėđut deputat român din nēm boeresc, care să fi lucrat ceva fără interes. Celui ce va proba acesta la deputații noștri din present i-aș datori mult! De aceea m'am bicurat, când am ađit, că nisce preoți din protopresviteratul Siretului, acest protopresviterat, care jócă un rol însemnat în dezvoltarea poporului — s'au strins de-a forma o societate a tuturor preoților din țără după cum este *Katholischer Verein* din Austria, și la viitórele alegeri, fiă pentru Dieta țării, fiă pentru Camera imperială, să arate boerilor, că s'a trecut cu șaga — a venit și rândul altora de-a ședé la masa verde și de-a lucra. Nu mai încap promisiuni și cuvinte góle ce te orbesc în timpul alegerilor, ér mai în urmă estú luat în ris, de cum-va te-au sedus vorbele lor. Și apoi preotul este mai aprópe de biéta opinca, îi scie necázurile și-i legat cu sörtea ei.*) Boerimea a stat tot-déuna departe de popor, și poporul a prins a pricepe că multe rele boerii i a adus și nu mai voesc a-și încrede lor sörtea. Lumea arde de nerăbdare să vadă o altă era înșințată, căci cu politica boerilor noștri, de oportunitate, cum d'ic ei, ne-am ales cu capul spart.

Călătorescu.

Avansări în armată.

Alaltăeri a apărut în mult doritul și așteptatul „Verordnungsblatt“, în care se publică numirile și avansările din armata comună, numirile oficerilor și cadeților în rezervă, carl sunt cu mai mult favorităre de cât în anul trecut, ceea ce se póte vedea din statistica următoare: La infanteriă s'au făcut 887 de numiri (în anul trecut numai 140); la vėnători 100 (în a. tr. 34); la cavaleriă 82 (în a. tr. 53); la artileriă 180 (în a. tr. 70).

Majestatea Sa a numit între alții pe următorii *sublocotenți în rezervă*:

În infanteriă: Iosif Marcan 84, Ioan Zăvrăcean 70, Nicolau Brașovean 82, Iacob Nicula 53, Ioan Sărat 57, Gaspar Rovinean 71, Constantin Popa 2, Eugen Basarab 44, Iosif Rus 73, Paul Ciato 51, Nicolau Căciulă 31, Anton Brăzean 87, Radu Ardelea 31, Emil Sever 70, Ioan Jaliu 2, Valeriu Milovan 46.

La cavaleriă: George Damian reg. ul. 8.

La artileriă: Victor Petri 12.

La tren: Ioan Beran.

Mai departe au fost numiți următorii *aspiranți de oficeri în rezervă*:

În infanteriă: Octavian Vasu 31, Nicolau Puican 31, Corneliu Jurca 31, Alex. Nistor 33, Ștefan Crița 2, Coriolan Meseșan 31.

În fine au fost numiți următorii *cadeți în rezervă*:

În infanteriă: Modest Cociuba 10, Alexandru Rotariu 33, Ioan Pop 35, Anastasiu Demianu 50, Vasilie Constantinovici recte Stupariu 43, Vasile Burduhos 41, Atilio Petri 27, Aurel Crenian 61, Rudolf Orghidan 50, Ioan Malaiu 31, Aurel Ciorțea 31, Valeriu Domșa 61, Ioan Pășoan 38, Valeriu Tempea 31, Ioan Dorca 31, Iosif Precan 81, Iosif Moldovan 32, Mihail Bohățel 31, Iosif Hora 88, Aurel Florea 31, Iosif Man 46, Ioan Crișan 50, Pascu Brinda 33, Constantin Căciulă 31, Aurel Giurgiu recte Laurianu 50, Parten Popoviciu 33, George Gligorescu 33.

La cavaleriă: Aurel Ciato reg. hus. 16.

La artileriă: Rudolf Iordan 2, Justin Miron 7, și Valeriu Gaița 5.

*) Așa ar trebui să fiă, d'er óre este convins d. Călătorescu, că acesta se póte sustine în adevér pentru partea cea mai mare a preoților bucovineni? Red.

Din comitatul Hunedórei.

Deva, 31 Dec. 1895.

Stim. D-le Redactor! Comedia cu „Restaurarea“ s'a finit la 28 Dec. și acum slavă Domnului, éráși avem cine să ne administreze.

Tóta producțiunea s'a petrecut într'o jumătate de oră. Fișpanul împodobit în costum maghiar (nu tocmai așa pompos, precum purtau strămoșii Maghiarilor, când an venit din Asia), cu un aer sərbătoresc a declamat o vorbire, réu studiată despre ultima redută a nemeșilor și apoi a trecut la numirea comisiunei candidatóre.

Comisiunea s'a retras, apoi peste câteva minute a apărut de nou și fișpanul a oetit numele celor candidați și după câte-va „éljen“-uri, comitatul Hunedórei s'a restaurat, declarându-se de aleși cu aclamațiune tot administratorii de mai înainte.

Apoi s'au dus cu toții la banchet și au chef-uit, ca de obicei.

Membrii români au lipsit atât din sala comitatului, cât și dela banchet. Maghiarii au putut fi mulțumiți, că nimeni nu i-a conturbat.

Români au fost realeși: 1) Ioan Simonaș, ca președinte la sedria orfanală; 2) Saba Borha, protopretor în cercul Hunedórei; 3) Antoniu Cuteanu controlor (avansat din esactor); 4) Iosif Orbonaș pretor în cercul Orăștiei, și 5) Vasilie Ianza, pretor în cercul Giogaifului.

Ca să vedeți, care este proporțiunea în plățile ce trag funcționarii administrativi maghiari și între cei români, vé comunic următoarele:

În comitatul Hunedórei la 28 Dec. s'au ales 21 funcționari. Plata funcționarilor aleși peste tot face suma de 28,590 fl. Din această plată oapetă cei 5 Români 6400 fl., ér restul de 22,190 fl., adevă două-deci și două de mii o sută novă-deci florini merg în punga funcționarilor maghiari, — fiind-că comitatul Hunedórei e locuit de peste două sute cinci-deci mii Români, pe când ceialați locuitori cu toții abia fac dece mii.

Dér să vedem, cum stăm și cu alegătorii: În comitatul nostru sunt 6 cercuri electorale cu 7319 alegători. Din acești alegători, în cercul Dobrei sunt 465, în cercul Hunedórei 740, în cercul Orăștiei 851, în cercul Devei 1260, în cercul Hațegului 1683, în cercul Baiei de Criș 2315. E de însemnat, că în cercul Baiei de Criș este în vigóre legea electorală din Ungaria, pe când în celelalte cercuri cea din Ardél.

Acum vé facem o mică comparațiune: Cercul electoral al Baiei de Criș, constă-tător din 46 mii locuitori, pe baza posesiunii de pământ are 2000 alegători, ér cercul electoral al Dobrei cu 35 mii locuitori, pe aceeași basă, are numai 5 alegători.

Așa cercul Baiei de Criș are tot după 23 suflute un alegător, pe când cercul Dobrei numai la 7000 suflute are un alegător. Prin urmare, cercul Dobrei, ca să pótă avé, după aceeași proporțiune, 2000 alegători, ar trebui să aibă nu mai puțin ca 14 milioane locuitori său suflute.

Altmintrelea cercul Dobrei este în imediată apropiere de cercul Baiei de Criș; raporturile de avere sunt tot aceeași.

Din aceste cifre póte trage ori și cine conolusiunea asupra diferenței, ce există între cele două legi electorale.

De aici se esplică și faptul, că pentru ce este atât de grea lupta noastră, mai ales aici în Transilvania.

Correspondentul.

SCRILE ĐILEI.

— 21 Decembrie.

Un preot român osândit. Cetim în „Pes. Lloyd“ următorul comunicat, pe care l reproducem din vorbă 'n vorbă: „În 18 August 1894 preotul Nicolau Bistriian din comuna Ohaba-Bistra, fiind aniversarea đilei de nascere a monarhului, nu a ținut liturghia — după cum este datină — pentru Majestatea Sa, ci pentru martirii români. Când după finirea liturghiei, învėțatorul Ioan Balint îl interpelă pe preot pen-

tru acesta, preotul se exprima in modul cel mai despectuos la adresa Majestații Sale. La pertractarea finală preotul negă, că s'ar fi exprimat în terminii incriminați, totuși tribunalul îl osădi la opt luni închisore o'dinară și 3 ani pierdere de oficiu. Tabla a întărit acum sentința instanței prime."

—o—

Noul căpitan al orașului Budapesta. Fôia oficială ungară publică în numărul ei de alaltăeri numirea fișpanului comitatelor Hont și Neograd, Bela Rudnay, de căpitan suprem al Budapestei.

—o—

Gimnasiu superior pentru fete Reuniunea regnicolară pentru creșterea fetelor din Ungaria în adunarea ei din urmă a hotărît, să oazeze consecutiv cele patru clase a scôlei superioare de fete și să inființeze lângă cele patru clase elementare o scôla medie cu opt clase, din care fetele să pôtă eși cu testimoniu de maturitate. Planul de învățământ va fi astfel întocmit, ca fetele și din clasa a VI să pôtă părăsi acest gimnasiu cu un absolutoriu special. Limba latină se va propune ca studiu facultativ numai din clasa a V în sus, și gimnasiul va avé și un curs de menagiu.

—o—

Ajunul Crăciunului în Brașov. Ca în toți anii, așa și acum, ajunul Crăciunului va fi sêrbat de Românii brașoveni prin frumoșe acte de binefacere, împărțindu-se gratuit între elevii și elevete sêrance dela scôile române din loc imbrăcăminte pentru iernă. Hainele se vor distribui din partea Bisericii S.-lui Nicolae și a Reuniunii femeilor române din loc, Duminecă, la 2 ore p. m., în sala cea mare a gimnasiului român.

—o—

O distincțiune. Majestatea Sa împêratul i-a conferit directorului dela pedagogiu din Cernăuți Dimitrie Isopescul, crucea de cavalier a ordinului Francisco Iosif.

—o—

Fișpani noi numiți. În locul lui Rudnay, care a fost numit căpitan al Budapestei, e numit ca fișpan al comitatului Hont deputatul dietal Bela Horvath; ér ca fișpan al orașului Verșet, deputatul Elemer Pálffy.

—o—

Banconote mâncate de șoreci. Un proprietar din Felegyháza cu numele Ioan Szabo și-a pus banii săi, pe cari i-au economisat, într'o cămară, sub o bute, ougetând, că de-acolo nu-i va fura nimenea. Suma ascunsă sub bute consta din o bancnotă de o miiă fl și mai multe banconote de câte o sută. După două luni însă îi veni în minte lui Szabo să-și mai numere odată banii; să duse deci în cămară și când ridică butea, ce să veđi? Banii ca 'n palmă. Obeservă însă urme de șoreci și îndată îi fulgeră prin minte, că numai șorecii i-au fura banii. A scotocit prin totă casa, a rupt podinele, a spart cooperișul și zidul, dér tôte au fost în zadar, sêrmanul om nu și-a mai putut afla banii.

—o—

Sôrtea spionilor militari. În Cracovia un artillerist cu numele Hradil a fura: nișe documente militare de fôrte mare importanță, și în nôptea când s'a întâmplat acest furt stăteau înaintea casarmei din Cracovia soții și complicitii lui Hradil despre cari se crede cu totă siguritatea, că erau în serviciul Rusiei. Trădătorul artillerist cât și conșoții lui au fost prinși și deținuți. S'a pornit apoi cercetare în contra lor, și cum se vede, s'au descoperit multe și mari lucruri, pentru-că tribunalul militar din Cracovia l'a osădit acum pe artilleristul Hradil la cinci ani închisore gr. a. Pertractarea finală cu soții lui Hradil se va ținea în 12 Ian. 1896 la tribunalul civil din Cracovia.

—o—

Scumpirea tarifei pe zone. „Magyarország” află din izvor sigur, că proiectul de-a urca tarifa pe zone pentru căile ferate ale statului este fapt împlinit. Anume, în ce priveșce portul de persoane, se va urca în mod mai însemnat prețul de călătoria pe clasa I, mai puțin se va urca

și prețul clasei a II-a, ér pentru clasa III va rămâne neschimbat. La marfă portul se va urca cu 5—7%. Guvernul speră prin această urcare a tarifei să sporoscă venitele căilor ferate cu 4 milioane fl. la an. Noșle tarife se vor pune în aplicare încă în decursul anului 1896.

—o—

Producțiune teatrală împreună cu cântări vor arangia elevii cursului prim teologic din „Seminarul Andreian” Marti (a doua di de Crăciun) în 26 Decemvre st. v. în restaurațiunea „Reitheffer” din Ocne-Sibiului. Inceputul la 7 sêra. Comitetul arangiator.

—o—

Dețineri în masse în Petersburg. Poliția rusosă a descoperit o societate secretă numită „Infrățirea dela Nord” ai cărei membri erau studenți, și peregrinau prin întrêga țeră predicând și lățind idei socialiste. O mulțime de persoane au fost arestate și 200 de studenți au părăsit Petersburgul, refugiindu-se prin provinciile și în străinătate.

—o—

Prinți răpiți. Diarul francoes „Matin” publică următorul incident misterios: Doi prinți din Abesinia, cari înainte cu un an au venit în Elveția în orașul Neuchâtel ca să studieze, au fost răpiți în 24 Dec. de agentul italian Migliarini, și de atunci se țice, că nu s'a mai audțit nimic despre ei. Guvernul elvețian a început o cercetare strictă. Numitul diar francoes e de părere, că prinții sunt ținuți de Italiani ca obstacul, ca prin ei să se facă ôre-care presiune asupra regelui Abesiniei, Menelik.

Nou abonament
la
GAZETA TRANSILVANIEI
Cu 1 Ianuarie 1896 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și pri-jinitorii șolei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Dela scôlele înalte militare.

În scôla de resbel din Viena studieză de present 181 locotenenți și sublocotenenți de tôte armele, și ca ascultători es-traordinaři 16 oficieri subalterni din honveđime.

Cursurile militare speciale tehnice, cari cuprind patru institute și o grupă specială de oficieri, sunt cercetate esclusiv de oficieri din armata comună.

La cursurile militare speciale administrative studieză pe lângă oficieri și funcționari din armata comună, și oficieri de honveđi, dér numai ca ascultători es-traordinari și adecă 10 oficieri din armata teritorială austriacă, și 8 din honveđime.

Cursul militar pentru pionieri este cercetat de 37 suboficieri din armata comună.

La scôla de tir din Bruck se comandă în timpul verii oficieri de infanteriă și cavaleriă ai armatei comune și ai armatelor teritoriale.

În institutul militar de equitațiune din Viena se află de present 53 oficieri de cavaleriă și artileriă.

Cursul militar de *duel și gimnastică* din Wiener-Neustadt numără, afară de oficieri din armata comună, și un locotenent de honveđi și un oficer de marină ca frecuentanți esterni.

În cursul telegrafic pentru cavaleriă din Tulln studieză ca esterni trei oficieri ulani austriaci, și doi locotenenți honveđi.

Cu această ocașiune amintim aci un lucru remarcabil, și adecă: De cinci ani încôce au studiat mai mulți oficieri bulgari ca ascultători es-traordinari în șcôla de resbel, în cursurile înalte de artileriă, în cursul de geniu și în cel de intendantă. Acum însă deodată toți oficierii bulgari au fost chiamiți acasă și nu s'au mai trimis în amintitele institute; un simptom fôrte marcant pentru direcțiunea politicoă, care domnesce de present în Sofia.

Țiganii din Ungaria.

Dilele trecute s'a finit conscripțiunea Țiganilor din Ungaria, începută în 1893 la ordinul ministrului de interne de atunci, Carol Hieronymi.

Cu totul s'au conscriși 274.940 de Țigani, dintre cari 58.747 au fost obligați de-a cerceta șcôla, ér 40.624 n'au cercetat nici o șcôla.

După religiune sunt rom. cat. 48%, gr. cat. 11%, gr. orient. 14%, august. 8%, reform. 15%, unit. 0,41% diferite conf. 45%.

Dintre Țiganii călători (corturari) sciun vorbi limba țigănescă 62%, și nu înțeleg nimica din limba țigănescă 13%. Dintre Țiganii stabiliți vorbesc limba țigănescă 29%, nu cunosc limba țigănescă 53%.

Este interesant acum a vedé ce limbi vorbesc Țiganii din Ungaria. Limba maghiară o vorbesc 104.750 Țigani, limba țigănescă o vorbesc 82.045 Țigani, germană 2396, slovacă 9857, română 67.046, rutănă 2008, croată 308, sêrbă 5861, și alte limbi 311.

DIVERSE.

Vinul cel mai scump în lume este adț vinul din pivnița orășenescă din Brema, care e vin de Rüdelsheim din an. 1653, e în colôrea berei celei negre și are un gust aromatic fôrte tare. Din vinul acesta nu se dă, decât la prescrișele vre-unui medic și și atunci tare puțin. Din acest vin li-s'a trimis cadou, sêmna de stimă, numai următorilor trei bărbați: Împêratului Wilhelm I, împêratului Frideric și lui Bismark. Un pârhar de vin de acesta este în adevêr proverbial de scump.

O pușcătură bună. Alexandru Dumas avú într'o di o cêrtă înverșunată c'un sublocotenent de dragoni și, conform vederilor „societății”, numai prin vêrsare de sânge se puteau spăla vătămările reciproce. De-ôre-ce însă amândoi erau fôrte buni pușcași, se învoiră să lase, ca sôrtea să hotărêscă, ér cel ce va perde, să se împușce. În dimineța următoare se întruniră amândoi contrarii și secundanții într'un mic restaurant din Batignolles. Se traseră sorți și Dumas perdú. El se supuse, la aparență liniștit, sorții, și își luă dela toți adênc mișcat adio și în cuvinte emoționate iertă contrarului său, care fú mai norocos. Luă apoi în mână pistolul încărcat, întră liniștit într'o odaie laterală și încuia ușa. Ceilalți așteptau fără rêsufulare pocnitura, care avea să formeze sfîrșitul tragediei. În fine se audț o pușcătură. Spăimântați năvăliră ei spre ușa fatalei odăi, când acesta fú deschisă fără de veste și mortul presupus apărú pe prag, ținând în mână arma fumegandă: „Inchipuți-vê, ce nenorocire, domni mei”, strigă el, „am greșit ținta”.

De-ale modei. În Paris s'a lățit între dame o modă nouă venită din Anglia. Anume damele pörtă o jachetă cu indoituri late și un guler lat; jachetele acestea sêmneă întrú tôte cu jachetele de pe timpul lui Ludovic al XV-lea. Vesta are încrețituri brodate cu dantele. Colôrea ei e brună, însă mai mult deschisă, decât întunecată. Unele pörtă vesta cu încrețituri de colôre deschisă, altele cu totul albe ș.

mai rar galbine. Rôchia e-te din aceeași stofă și de aceeași colôre, ca și jacheta. De astă-dată moda a luat un curs mai bua și mai natural încât privesce blanele, căci blanele falsificate prin vâpsiri nu au trecere, ci numai blanele veritabile, nefalsificate, mai ales cele de colôre deschisă. Cât timp era în modă blana nêgră, vâpsitorii puteau face cele mai mari speculațiuni, astădi însă li-a sêcat izvorul de venit. Blanele de iepure de oasă și altele asemenea fiind bine vâpsite se vindeau sub numirea de cine scie ce blane fine și rari, fiind introduse astfel între damele cele mai avute, cari le plătau cu prețuri fôrte mari. Astădi însă s'a isprăvit cu acest șarlatanism. Astădi sunt la modă blanele veritabile de castor, dihor, ris, samur și mai ales de vulpe. Blana de vulpe e așa lucrată încât are vre-o 30 de variațiuni de piei tot în colorii diferite. Apoi se mai folosesc și blana de viezune. La jachetele aceste deschise damele pörtă o pâlăria mică rotundă cu margini înguste.

Scrutarea muntelui Arrarat. Trei oficieri din trupele rusesoi, ce se află staționate în Caucaz, s'au decis, să se suie pe muntele Arrarat, ca să sfe piscul cel mai înalt și tot odată să afle ce animale și plânté se află pe piscul acestui munte renumit încă din bibliă. Oficierii au suit muntele în timp de două țile și după calculul lor muntele e înalt de 17,000 de urme. Vegetațiunea este neînsemnată, nu se află pe el decât numai nișce tufe degeneratice și colo. Despre animale, nici povește nu-i. Locuitorii de prin prejur afirmă despre un anumit punct al muntelui, că acela ar fi locul unde s'a oprit naia lui Noe după scăderea apei. Împrejurul muntelui locuiesc Armeni și Curđi, și susțin, că ei își derivă originea dela strămoșul lor Haic, care a fost strănepotul lui Noah, și ei de aceea se și numesc Haici.

Cât costă balul orașului Paris. Consiliul comunal al orașului Paris a votat 118,000 franci pentru balul, care-l va aranja în decursul carnavalului în salele casei orășenesei „Hotel de Ville”. Cheltuelile ce se vor face la acest bal sunt următoarele: Invităriile 5,000 franci; premii 12,000; luminat, încălđit și pentru înfrumșetarea salei 48,000; pentru persoanele din buffet 3,100 fr.; buffetul 46,500 și musica 34,00 franci.

„ALBINA” institut de credit și de economii.
Fiiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Decemvre 1895.

Intrate:

Numêrar cu 1 Dec. 1895	fl. 4,510.33
Depuneri spre fructificare	„ 170,867.64
Cambii rêscompêrate	„ 203,688.34
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 66,175.50
Imprumuturi pe produse	„ 5,773.81
Monetă	„ 5,047.82
Comisiuni	„ 25,087.71
Interese și provisiuni	„ 9,507.06
Conto curent	„ 522,116.44
Kimesse	„ 20,998.92
Diverse	„ 4,218.84
	fl. 1.037,992.41

Eșite:

Depuneri spre fructificare	fl. 158,813.19
Cambii escomptate	„ 152,700.51
Conto curent	„ 539,289.28
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 57,153.40
Imprumuturi pe produse	„ 6,100.—
Monetă	„ 4,916.70
Comisiuni	„ 13,079.72
Interese și provisiuni	„ 5,725.83
Spese	„ 2,047.36
Devises	„ 48,000.—
Diverse	„ 21,506.55
Kimesse	„ 20,558.42
Numêrar cu 31 Dec. 1895	„ 8,101.45
	fl. 1.037,992.41

Brașov, 31 Decemvre 1895.
V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p.
dirigent. adjunct.
V. Uvegeș m. p.
comptabil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	122.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.80
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonuri rurale ungare 4%	95.25
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hartie austr.	99.60

Renta de argint austr.	99.80
Renta de aur austr.	120.75
Losuri din 860	147.20
Actii de ale Băncei austro ungară.	999.—
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	325.—
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	352.25
Napoleondori.	9.62
Mărci imperiale germane	59.37 1/2
London vista	121.30
Paris vista	48.02 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.90
Note italiene.	44.05

Publicațiune.

Comitetul bisericilor române gr. or. din Bran, pe baza concesiunii ministeriale dtto 30 Octobrie Nr. 79960 I/2, **vinde spre exploatare în total pădurea de brad din muetele „Predușu”** situat în apropiere de centrul Branului, cam la 15 klm. pe un teritoriu de 72 jug., anume asemnat de silviculorul comitatens, în calea licitațiunei publice și prin oferte timbrate cu 50 cr.

Ofertele trebuiesc înaintate biroului comitetului până la 10 ore a. m. în ziua licitațiunei.

Amatorii de cumpărare au a depune atât la licitațiã cât și în oferte vadiu de 600 v. a. fl., ér plus oferințele îndată după finirea licitațiunei e îndatorat a depune în banî gata suma de 2000 fl., ér vadiul i-se va computa la rata din urmă.

Licitațiã se va ținea **Miercuri în (8 Ianuar 1896) 27 Dec. 1895 la 11 ore a. m. în localul băncei „Parsimonia” în Bran.**

Condițiunile de vânzare se pot vedea la presiul comitetului.

Bran, in 16 Dec. 1895.

Leontin Puscariu. George Babeș
secret.

1—3

„AURARIA”

Institut de credit și economii, societate pe acții, cu sediul în Abruđ, întemeiată la 1887.

Capital de acții	30,000 fl.
Fonduri de rezervă	20,090 fl.
Și 2,101 depunerî	2.37,106 fl.
Circulațiã anuală	2.947,822 fl.

Primesce depunerî spre fructificare, după cari cu inceperea anului 1896 solvesce **5%** in-terese, fără privire la terminul de abdicere, pre lângă abdicere de șesă luni **5 1/2%**, — Darea de venit după interese încă o solvesce institutul separat.

Depunerî se pot face și prin poștă și se efep-tuesc momentan.

Direcțiunea institutului.

872,1—3

Pilulele pentru Curățirea Sângelui
mai nainte numit „PILULELE UNIVERSALE” ale lui
I. P S E R H O F E R

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt fôrte multe bóle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică provisiune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomand de cătră mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuiri și constipații, precum: **perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămorhoide** (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bólelor ce isvorăsc din acesta, precum: **gălbinare, dureri de cap nervose** ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăzã așa de ușor, încat nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persóne chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel” a lui **I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena** și costă o cutiã cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. trimitându-se refrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 40 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

N. B. În urma lățirii lor celei mari, se imităzã aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „**Pilule purificătoare de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura **I. serhofer**, și cari pörtã pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură în colóre roșiã.

Dintre neenumăratele sorisori, prin cari consumenții acestor pilule multă-mesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bóle, lăsăm se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuițat odată aceste pilule, le recomandã mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesce de a mi trimite éráși 15 suluri din escelentele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă aduc mulțămirile mele pentru efectula de minune al pilurilor D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz avlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D v. au ajuns în mânilor mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă reciesc în patul de lenșiã est-fel încat nu mai puteam lucra și așa fi sigur deja mórta, deca nu m'ar fi soăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu se vé binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor face de tot sănătósã, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătusei mele de 60 ani îți esprim cea mai căldurosă mulțămire. Densa a suferit 5 ani de catar la stomac cronic și de apă. Viéta i era un chin și se credea deja de perduť. Prin întâmplare a căpatat o

cutiã cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rógã a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositóre și escelente. Nu pot întrelasa fără ca se vé exprim recunosința mea în privința valórei acestora pilule, și le voi recomanda unde numai se va puté tuturor suferinșilor. Vé autorisez, ca această a mea mulțămită se o folosiți după plac și pe cale publicã. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei K. hlbach, Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vé rog a mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelor D-v. pilule am se mulțamesc, că am scăpat de o suferința de stomach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are se-mi lipsescã nici-odată și esprim prin acesta mulțămirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwicki.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, dela **W. O. Bernhard** în Bregenz, în contra tuturor greutăților de stomac. O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr. 1/4 de sticlă 70 cr.

Alifã americanã, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor rheumatice: durerilor la șira spinării, junghieri, ischias, migrenã, dureri nervose de dinã, dureri de cap, junghieri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de **Dr. Romershausen** pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei, Fieskerpulver în contra catarului, răgușei etc. 1 cutiã 35 cr. cu trimiterea francatã 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de **I. Pserhofer**, de mulți ani recunoscutã ca celú mai sigur remediu contra suferințelor de degerăturã de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor fôrte învechite, 1 borcanú 40 cr., cu trimiterea francatã 65 cr.

Stoll, Kolapreparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de stomac și la bóle de mațe. Un litru de Kola Elixir sau Vin 3 fl. Un jumătate litru 1 fl. 60 cr. Un pãtrar de litru 85 cr.

Kaiser Kola-Elixir în butelii à 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsam în contra gușilor mijloc probat în contra umflăturii la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francatã 65 cr.

Esență de viéta, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuiri reie, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudării piciorilor. Acest praf delaturã asudatul piciorilor și mirsul neplăcut, conservã încălțăminteã și este probat ca nesticăcios.

Prețul unei cutii 50 cr., cu trimitere francatã 75 cr. unã medicament de casă fôrte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlute dimpreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannoehinin de **I. Pserhofer**, de un lung șir de ani recunoscutã de medicul ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului.

Un borcan elegant adiuștat 2 fl. de prof. **Studel**, la rane din lovitura și impuns, la tot felul de bube rele și la unflaturî învechite, ce se sparg periodic la picior la deget, la rãnilor și aprinderile de țipe și la multe alte suferințe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcanú 50 cr., cu trimiterea francatã 75 cr.

Sare universală purgativă, de **W. Bullrich**. Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmãrilor digestiunei stricate, precum: durere de cap, amețelã, cărcei la stomach, acrelã în gât suferințe hãmoridale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Mia-Poca, medicament exce est contra durerii de cap, de masele, reumatism etc.

Árã de preparatele aci amintite se mai aflã tóte specialitațile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte diarele austro-ungare și la oas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin

Trimiterile prin poștã se efectuează iute, deca se trimite prețul înainte, comande mai mari și cu rambursã a prețului.

I. P S E R H O F E R,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Francó se efectuează acele comande numai deca se trimite mai nainte și resp. porto poștal, în oasul acesta spesele sunt cu mult mai ieftine, decã la trimiterî cu rambursã.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura **I. P S E R H O F E R**, și cari pörtã pe capacul fiã-cãrel cutii tot aceeași iscălitură în colóre roșiã.

Sus amintitele specialitați se aflã și în Budapesta la farmacistul **I. von Török, Königsgasse 12.**

830,6—12.